

2. Нотаріальна таємниця через призму тимчасового доступу до речей та документів, обшуку: URL: <http://yurradnik.com.ua> (дата звернення 16 березня 2018).

Плетенець Віктор Миколайович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики та
домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОТИДІЯ ЯК ФАКТОР ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Протидія досудовому розслідуванню в Україні, в останній час, набуває все більшого поширення, трансформується з окремих поодиноких проявів в цілеспрямовану, системно-структуровану діяльність зацікавлених осіб.

З боку науковців досліджуваній проблематиці, було приділено значної уваги, однак незважаючи на існуючі роботи, комплексного дослідження явища протидії розслідуванню не проводилося [1, с. 10]. Існуючі закордонні роботи не могли враховувати особливості соціального, економічного, ментального та інших умов, що сформувалися в нашій державі.

Спроби, в рамках проведених досліджень: кандидатських дисертацій, а тим більше статей, тез доповідей не могли вирішити існуючої ситуації подолання розглядуваного явища. Проте, вони сформували основу для подальших ґрунтовних наукових розробок більш високого рівня.

Варто звернути увагу на той факт, що серед позицій, висловлених науковцями, котрі приділяли увагу дослідженню розглядуваної проблематики, відсутнє єдине бачення змістовного наповнення поняття «протидія розслідуванню кримінальних правопорушень».

Так, В.М. Карагодін протидію попередньому розслідуванню розуміє як умисні дії (або систему дій), спрямованих на перешкоджання виконанню завдань попереднього розслідування та встановленню об'єктивної істини за кримінальною справою, на ухилення винуватця від кримінальної відповідальності шляхом впливу на інформацію про злочинне діяння або на її носія [2, с. 18].

Протидія розслідуванню, розглядається А.Б. Петруніною як система протиправних та інших умисних дій (бездіяльності) осіб, зацікавлених у перешкодженні встановленню істини по кримінальній справі та притягненню до відповідальності винуватців у вчиненні злочину [3, с. 12].

Наведені визначення науковців висвітлюють протидію діяльності правоохоронним органам, здійснювану в рамках досудового розслідування. На даній стадії кримінального процесу закладаються підвалини судової перспективи кримінального провадження. При цьому, за наявності протидії, що не була подолана, мови про направлення провадження до суду, скоріш за все вестися не може.

Розглядувані прояви, на думку вчених, не обмежуються лише досудовим слідством та продовжуються під час судового розгляду провадження.

Так, на думку А.Ф. Волинського, протидія розслідуванню являє собою систему умисних, протиправних дій (бездіяльності) осіб, спрямованих на перешкодження діяльності правоохоронних органів зі збору та використання розшукової доказової інформації у процесі порушення та розслідування кримінальної справи, а в підсумку – на перешкодження правосуддю [4, с. 47]. В ході судового розгляду протидія не тільки не знає, а й може набувати нових форм та способів впливу, характеризуватися розширенням кола суб'єктів, переслідуваними цілями.

Таким чином, в діяльності зацікавлених осіб з реалізації протидії на стадіях досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень, може простежуватись системність. Це обумовлює необхідність посилення суб'єктами розслідування заходів подолання протидії [5].

Зміна ситуації, на нашу думку, можлива, у першу чергу, шляхом здійснення комплексного підходу й фундаментального дослідження проблематики криміналістичного забезпечення подолання протидії досудовому розслідуванню та формування, на їх основі, теоретичних засад діяльності відповідних суб'єктів зазначеної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Александренко О.В. Криміналістичні проблеми подолання протидії розслідуванню : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 Київ 2004. 22 с.
2. Карагодин В. Н. Преодоление противодействия предварительному расследованию. Свердловск, 1992. С. 18, 20.
3. Петрунина А. Б. Противодействие расследованию преступлений в сфере незаконного оборота нарко-тиков и криминалистические меры его выявления и преодоления : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 Москва. 2006. С. 12.
4. Криминалистика / под ред. А. Ф. Волинского, В. П. Лаврова. М., 2012. С. 47.
5. Плетенець В.М. Криміналістичне забезпечення подолання протидії кримінальному судочинству: постановка проблеми. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*, 2017. № 3. С. 207-212.